TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. liepos 16 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūra — Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija — 6 straipsnis — Teisė į laisvę ir saugumą — Policijos ir teismų bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose — Pagrindų sprendimas 2002/584/TVR — Europos arešto orderis — Pareiga vykdyti Europos arešto orderį — 12 straipsnis — Prašomo perduoti asmens laikymas įkalinto — 15 straipsnis — Sprendimas perduoti — 17 straipsnis — Vykdymo sprendimo priėmimo terminai ir tvarka — Terminų nesilaikymo pasekmės“

Byloje C-237/15 PPU

dėl *High Court* (Airija) 2015 m. gegužės 19 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2015 m. gegužės 22 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Minister for Justice and Equality

prieš

Francis Lanigan

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas V. Skouris, pirmininko pavaduotojas K. Lenaerts, kolegijų pirmininkai A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, L. Bay Larsen (pranešėjas), A. Ó Caoimh, J.-C. Bonichot, C. Vajda, S. Rodin ir K. Jürimäe, teisėjai J. Malenovský, E. Levits, M. Safjan, A. Prechal ir J. L. da Cruz Vilaça,

generalinis advokatas P. Cruz Villalón,

posėdžio sekretorius M. Aleksejev, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. liepos 1 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— F. Lanigan, atstovaujamo BL K. Kelly, SC M. Forde ir solisitoriaus P. O’Donovan,

— Airijos, atstovaujamos E. Creedon, padedamos SC R. Barron, BL T. McGillicuddy ir solisitoriaus H. Dockry,

— Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir J. Kemper,

— Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos A. Rubio González,

* Proceso kalba: anglų.

— Prancūzijos vyriausybės, atstovaujamos F.-X. Bréchot,

— Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos J. Langer,

— Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos V. Kaye, padedamos baristerio J. Holmes,

— Europos Komisijos, atstovaujamos R. Troosters ir W. Bogensberger,

susipažinęs su generalinio advokato nuomone,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos (OL L 190, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 34), iš dalies pakeisto 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatiniu [pagrindų] sprendimu 2009/299/TVR (OL L 81, p. 24; toliau – Pagrindų sprendimas), 15 ir 17 straipsnių išaiškinimu.

2 Šis prašymas pateiktas Airijoje vykdant *Magistrates' Courts in Dungannon* (Jungtinė Karalystė) 2012 m. gruodžio 17 d. dėl F. Lanigan išduotą Europos arešto orderį.

Teisinis pagrindas

Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija

3 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 5 straipsnyje „Teisė į laisvę ir saugumą“ nustatyta:

„1. Kiekvienas asmuo turi teisę į laisvę ir saugumą. Niekam laisvė negali būti atimta kitaip, kaip šiais atvejais, ir įstatymo nustatyta tvarka:

<...>

f) kai asmuo teisėtai sulaikomas ar kalinamas dėl to, kad negalėtų be leidimo įvažiuoti į šalį, arba kai yra pradėtas asmens išsiuntimo ar išdavimo kitai valstybei procesas.

<...>

4. Kiekvienas asmuo, kuriam atimta laisvė jį sulaikius ar kalinant, turi teisę kreiptis į teismą, kad šis greitai priimtų sprendimą dėl jo kalinimo teisėtumo ir, jeigu asmuo kalinamas neteisėtai, nuspręstų jį paleisti.

<...>“

Sąjungos teisė

4 Pagrindų sprendimo 5 ir 7 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(5) Sąjungos siekis tapti laisvės, saugumo ir teisingumo erdve reikalauja panaikinti ekstradiciją tarp valstybių narių ir pakeisti ją perdavimo sistema tarp teisminių institucijų. Be to, pradėjus taikyti naują nuteistų ar įtariamų asmenų perdavimo sistemą vykdant baudžiamuosius nuosprendžius ar traukiant baudžiamojon atsakomybėn, galima panaikinti dabartinės ekstradicijos tvarkos sudėtingumą ir jai būdingas vilkinimo tendencijas. Tradiciniai iki šiol egzistavę valstybių narių bendradarbiavimo santykiai laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje turėtų būti pakeisti teismo sprendimų baudžiamosiose bylose laisvo judėjimo sistema, taikoma ir ikiteisminiams, ir galutiniams sprendimams.

<...>

(7) Kadangi valstybės narės, veikdamos vienašališkai, negali pakeisti daugiašalės ekstradicijos sistemos, kuri remiasi 1957 m. gruodžio 13 d. Europos konvencija dėl ekstradicijos, ir todėl dėl šios užduoties masto ir poveikio ją geriau galima įvykdyti Sąjungos lygiu, Taryba gali priimti priemones, vadovaudamasi subsidiarumo principu, nurodytu [ES] 2 straipsnyje ir [EB] 5 straipsnyje. Vadovaujantis proporcingumo principu, nustatytu pastarajame straipsnyje, šis pagrindų sprendimas nereglamentuoja daugiau nei būtina šiam tikslui pasiekti.“

5 Pagrindų sprendimo 1 straipsnyje „Europos arešto orderio apibrėžimas ir įpareigojimas jį vykdyti“ nustatyta:

„1. Europos arešto orderis yra teisminis sprendimas, kurį išduoda valstybė narė, kad kita valstybė narė areštuotų ir perduotų prašomą perduoti asmenį, siekiant patraukti baudžiamojon atsakomybėn arba vykdyti laisvės atėmimo bausmę, arba sprendimą dėl įkalinimo.

2. Valstybės narės vykdo Europos arešto orderį, remdamosi tarpusavio pripažinimo principu ir vadovaudamosi šio pagrindų sprendimo nuostatomis.

3. Šis pagrindų sprendimas nekeičia pareigos gerbti pagrindines teises ir pagrindinius teisinius principus, įtvirtintus Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje.“

6 Pagrindų sprendimo 3, 4 ir 4a straipsniuose pateikti Europos arešto orderio privalomo ir neprivalomo nevykdymo pagrindai.

7 Pagrindų sprendimo 12 straipsnyje „Asmens laikymas laisvės atėmimo vietose“ nustatyta:

„Kai asmuo areštuojamas pagal Europos arešto orderį, vykdančioji teisminė institucija pagal vykdančiosios valstybės narės teisę nusprendžia, ar prašomą perduoti asmenį reikėtų laikyti laisvės atėmimo vietoje. Asmuo pagal vykdančiosios valstybės narės vidaus teisę gali būti bet kuriuo metu laikinai paleistas, jei minėtos valstybės narės kompetentinga institucija imasi visų, jos nuomone, reikalingų priemonių užtikrinti, kad asmuo nepasislėptų.“

8 Pagrindų sprendimo 15 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad „vykdančioji teisminė institucija, laikydamasi šiame pamatiniame [Pagrindų] sprendime nustatytų terminų ir sąlygų, nusprendžia, ar asmuo turi būti perduotas“.

9 Pagrindų sprendimo 17 straipsnyje nustatyta:

„1. Europos arešto orderis nagrinėjamas ir vykdomas skubos tvarka.

2. Tais atvejais, kai prašomas perduoti asmuo sutinka būti perduotas, galutinis sprendimas dėl Europos arešto orderio vykdymo turėtų būti priimtas per 10 dienų nuo tokio sutikimo davimo.

3. Kitais atvejais sprendimas dėl Europos arešto vykdymo turėtų būti priimtas per 60 dienų nuo prašomo perduoti asmens arešto.

4. Kai ypatingais atvejais Europos arešto orderio įvykdyti per šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytus terminus negalima, vykdančioji teisminė institucija nedelsdama apie tai praneša išduodančiajai teisminei institucijai ir nurodo tokio uždelsimo priežastis. Tokiu atveju terminą galima pratęsti dar 30 dienų.

5. Kol vykdančioji teisminė institucija dėl Europos arešto orderio nėra priėmusi galutinio sprendimo, ji užtikrina, kad būtų užtikrinamos efektyviam asmens perdavimui būtinos materialiosios sąlygos.

<...>

7. Kai išimtinėmis aplinkybėmis kuri nors valstybė narė negali laikytis šiame straipsnyje numatytų terminų, ji apie tai praneša Eurojustui, nurodydama vėlavimo priežastis. Be to, valstybė narė, kuri patiria nuolatinį kitos valstybės narės vėlavimą, susijusį su Europos arešto orderio vykdymu, apie tai praneša Tarybai siekdama, kad būtų įvertinta, kaip valstybių narių lygiu yra įgyvendinamas šis pamatinis [Pagrindų] sprendimas.“

10 Šio Pagrindų sprendimo 23 straipsnyje numatyta:

„1. Prašomas perduoti asmuo perduodamas kuo greičiau atitinkamų institucijų suderintą dieną.

2. Asmuo perduodamas ne vėliau kaip praėjus 10 dienų nuo galutinio sprendimo dėl Europos arešto orderio vykdymo.

3. Jei prašomo perduoti asmens perdavimui per šio straipsnio 2 dalyje nurodytą laikotarpį trukdo nuo valstybių narių nepriklausančios aplinkybės, vykdančioji ir išduodančioji teisminės institucijos nedelsdamos susisiekia ir susitaria dėl naujos perdavimo datos. Tokiu atveju perdavimas turi įvykti per 10 dienų nuo naujai suderintos datos.

4. Išimtiniais atvejais perdavimas gali būti laikinai sustabdytas dėl rimtų humanitarinio pobūdžio priežasčių, pavyzdžiui, jei yra rimto pagrindo manyti, kad dėl to akivaizdžiai kils pavojus prašomo perduoti asmens gyvybei ar sveikatai. Europos arešto orderis įvykdomas, kai tik išnyksta tokios priežastys. Vykdančioji teisminė institucija nedelsdama apie tai praneša išduodančiajai teisminei institucijai ir susitaria dėl naujos perdavimo datos. Tokiu atveju perdavimas turi įvykti per 10 dienų nuo naujai suderintos datos.

5. Pasibaigus šio straipsnio 2–4 dalyse nurodytam terminui, jei asmuo vis dar yra laikomas nelaisvėje, jis yra paleidžiamas.“

11 Pagrindų sprendimo 26 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Išduodančioji valstybė narė išskaičiuoja visus dėl Europos arešto orderio vykdymo buvusius laisvės atėmimo laikotarpius iš viso buvimo nelaisvėje išduodančioje valstybėje narėje laiko dėl laisvės atėmimo bausmės paskyrimo arba sprendimo dėl įkalinimo vykdymo.“

Airijos teisė

12 Iš dalies pakeisto 2003 m. Įstatymo dėl Europos arešto orderio (*European Arrest Warrant Act 2003*) 13 straipsnio 5 dalyje numatyta:

„Pagal Europos arešto orderį areštuotas asmuo kuo skubiau po arešto turi būti pristatytas į *High Court*, kuris, įsitikinęs, kad tas asmuo yra tas, dėl kurio išduotas Europos arešto orderis:

(a) taiko asmeniui areštą arba paleidžia jį už užstatą (šiuo tikslu *High Court* turi tas pačias teises taikyti areštą, kaip ir tuo atveju, kai asmuo pristatomas iki pateikiant kaltinimus dėl nusikaltimo);

(b) nustato datą taikydamas 16 straipsnį (ne vėliau kaip 21 diena nuo asmens arešto pradžios) <...>“

13 Šio įstatymo 16 straipsnio 9 ir 10 dalyse nustatyta:

„(9) Jeigu praėjus 60 dienų po konkretaus asmens arešto pradžios pagal 13 arba 14 straipsnius *High Court* nepriėmė įsakymo pagal 1 arba 2 dalį arba 15 straipsnio 1 arba 2 dalį arba nusprendė nepriimti įsakymo pagal 1 arba 2 dalį, jis turi nedelsdamas nurodyti, kad valstybės centrinė institucija apie tai informuotų išduodančiąją teisminę instituciją ir prireikus Eurojustą ir pateiktų nurodyme išdėstytas priežastis, o valstybės centrinė institucija turi laikytis tokio nurodymo.

(10) Jeigu praėjus 90 dienų po konkretaus asmens arešto pradžios pagal 13 arba 14 straipsnius *High Court* nepriėmė įsakymo pagal 1 arba 2 dalį arba 15 straipsnio 1 arba 2 dalį arba nusprendė nepriimti įsakymo pagal 1 arba 2 dalį, jis turi nedelsdamas nurodyti, kad valstybės centrinė institucija apie tai informuotų išduodančiąją teisminę instituciją ir prireikus Eurojustą ir pateiktų nurodyme išdėstytas priežastis, o valstybės centrinė institucija turi laikytis tokio nurodymo.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

14 *Magistrates' Court in Dungannon* 2012 m. gruodžio 17 d. išdavė Europos arešto orderį dėl atsakovo pagrindinėje byloje, nes jis buvo persekiojamas baudžiamąja tvarka dėl veikų, padarytų 1998 m. gegužės 31 d. Jungtinėje Karalystėje, kurias buvo galima kvalifikuoti kaip tyčinį nužudymą ir šaunamojo ginklo laikymą ketinant atimti kito asmens gyvybę.

15 *High Court* 2013 m. sausio 7 d. patvirtino šį Europos arešto orderį, kad *Garda Síochána* (nacionalinė policija) galėtų apklausti F. Lanigan.

16 2013 m. sausio 16 d. F. Lanigan buvo apklaustas pagal šį Europos arešto orderį ir pristatytas į *High Court*. Taigi jis informavo šį teismą, kad nesutinka būti perduotas Jungtinės Karalystės teisminėms institucijoms, ir buvo sulaikytas, kol šios institucijoms priims sprendimą dėl jo perdavimo.

17 *High Court* pradėjo nagrinėti F. Lanigan situaciją 2014 m. birželio 30 d.; iki to laiko nagrinėjimas buvo daug kartų atidėtas dėl, visų pirma, sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą nurodytų priežasčių. Taigi atsakovas pagrindinėje byloje pateikė naujų argumentų, kurie, kaip jis teigė, prieštarauja jo perdavimui Jungtinės Karalystės institucijoms. Šių argumentų pagrįstumo vertinimas pirmiausia pateisinamas prašymų dėl papildomos informacijos pateikimu šioms institucijoms, siekiant įvertinti F. Lanigan teiginių, kad, jeigu jis bus perduotas šioms institucijoms, jo gyvybei kils pavojus, patikimumą.

18 2014 m. gruodžio 8 d. gavus prašytą informaciją F. Lanigan 2014 m. gruodžio 15 d. pateikė prašymą paleisti jį už užstatą. *High Court* patenkino šį prašymą, taigi leido išleisti jį į laisvę už užstatą su sąlyga, kad laisvėje bus laikomasi tam tikrų sąlygų. Tačiau F. Lanigan šių sąlygų neįvykdė ir liko įkalintas.

19 Be to, F. Lanigan per 2014 m. gruodžio 15 d. *High Court* posėdį taip pat teigė, kad prašymas perduoti turėjo būti atmestas, nes jis priimtas vėliau nei Pagrindų sprendime numatytą dieną.

20 Šiomis aplinkybėmis *High Court* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir Teisingumo Teismui pateikti šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Kokios yra Pagrindų sprendimo 17 straipsnyje, skaitomame kartu su šio Pagrindų sprendimo 15 straipsniu, nustatytų terminų nesilaikymo pasekmės?

2. Ar dėl Pagrindų sprendimo 17 straipsnyje nustatytų terminų nesilaikymo asmeniui, kurio sulaikymo terminai priimant sprendimą dėl jo perdavimo buvo ilgesni, nei nustatyta, atsiranda teisių?“

Dėl skubos procedūros

21 *High Court* paprašė, kad šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą būtų nagrinėjamas taikant Teisingumo Teismo procedūros reglamento 107 straipsnyje numatytą prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.

22 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas šį prašymą motyvuoja pabrėždamas tai, kad atsakovas pagrindinėje byloje sulaikytas nuo 2013 m. sausio 16 d. siekiant įvykdyti dėl jo išduotą Europos arešto orderį.

23 Šiuo klausimu pirmiausia reikia nurodyti, kad šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su Pagrindų sprendimo, patenkančio į ESV sutarties trečiosios dalies V antraštinės dalies „Laisvė, saugumo ir teisingumo erdvė“ sritį, aiškinimu. Todėl jis gali būti nagrinėjamas pagal sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.

24 Antra, reikia konstatuoti, kad šiuo metu iš F. Lanigan atimta laisvė, ir pagrindinės bylos baigtis gali lemti jo įkalinimo nutraukimą.

25 Šiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismo ketvirtoji kolegija, remdamasi teisėjo pranešėjo siūlymu ir išklausiusi generalinį advokatą, 2015 m. gegužės 28 d. nusprendė patenkinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pagal prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą ir perdavė bylą Teisingumo Teismui, kad ji būtų paskirta didžiajai kolegijai.

Dėl prejudicinių klausimų

26 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas prejudiciniais klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, iš esmės siekia sužinoti, ar Pagrindų sprendimo 12 straipsnį, 15 straipsnio 1 dalį ir 17 straipsnį reikia aiškinti taip, kad jais pasibaigus 17 straipsnyje nustatytiems terminams vykdančiajai teisminei institucijai draudžiama, pirma, priimti sprendimą vykdyti Europos arešto orderį ir, antra, laikyti prašomą perduoti asmenį įkalintą, t. y. kad bendras šio asmens įkalinimo laikotarpis būtų ilgesnis už šiuos terminus.

27 Pirmiausia reikia priminti, kad Pagrindų sprendimu, kaip ypač matyti iš jo 1 straipsnio 1 ir 2 dalių, taip pat iš 5 ir 7 konstatuojamųjų dalių, siekiama daugiašalę ekstradicijos sistemą tarp valstybių narių pakeisti tarpusavio pripažinimo principu pagrįsta nuteistų ar įtariamų asmenų perdavimo tarp teisminių institucijų, siekiant įvykdyti baudžiamuosius nuosprendžius arba šių asmenų persekiojimą, sistema (Sprendimo *Melloni*, C-399/11, EU:C:2013:107, 36 punktas ir Sprendimo *F.*, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, 34 punktas).

28 Taigi, Pagrindų sprendimu nustačius naują, paprastesnę ir veiksmingesnę nuteistų ar įtariamų pažeidus baudžiamąjį įstatymą asmenų perdavimo sistemą, siekiama palengvinti ir paspartinti teismų bendradarbiavimą ir taip norima prisidėti prie Sąjungos siekio tapti laisvės, saugumo ir teisingumo erdve remiantis tarp valstybių narių turinčiu egzistuoti aukštu tarpusavio pasitikėjimo laipsniu (Sprendimo *Melloni*, C-399/11, EU:C:2013:107, 37 punktas ir Sprendimo *F.*, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, 35 punktas).

29 Šis siekis paspartinti teismų bendradarbiavimą matyti iš daugelio Pagrindų sprendimo nuostatų, ypač nagrinėjant sprendimų dėl Europos arešto orderio priėmimo terminus (Sprendimo *F.*, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, 58 punktas).

30 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Pagrindų sprendimo 15 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog vykdančioji teisminė institucija sprendžia dėl asmens perdavimo, „laikydamasi šiame pamatiniame [Pagrindų] sprendime nustatytų terminų ir sąlygų“.

31 Pirmiausia dėl sprendimo dėl Europos arešto orderio vykdymo Pagrindų sprendimo 17 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad šis sprendimas turi būti „nagrinėjamas ir vykdomas skubos tvarka“. Šio straipsnio 2 ir 3 dalyje nustatyti galutinio sprendimo dėl tokio orderio vykdymo priėmimo terminai, o pagal šio straipsnio 4 dalį leidžiama pratęsti šiuos terminus, per kuriuos šis sprendimas turi būti priimtas.

32 Iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad Pagrindų sprendimo 15 ir 17 straipsnius reikia aiškinti kaip reikalaujančius, kad galutinis sprendimas dėl Europos arešto orderio vykdymo iš principo būtų priimtas per šiuos terminus, kurių svarba, be kita ko, pabrėžta daugelyje Pagrindų sprendimo nuostatų (šiuo klausimu žr. Sprendimo *F.*, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, 62 ir 64 punktus).

33 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad vykdančioji valstybė narė turi laikytis minėtame 17 straipsnyje numatytų terminų. Todėl siekiant atsakyti į pateiktus klausimus, reikia nustatyti, ar dar galima, viena vertus, priimti sprendimą dėl Europos arešto orderio vykdymo ir, kita vertus, laikyti prašomą perduoti asmenį įkalintą pagal šį orderį, kai ši valstybė neįvykdė pareigos priimti galutinį sprendimą dėl šio arešto orderio vykdymo per nustatytus terminus.

Dėl sprendimo vykdyti Europos arešto orderį priėmimo

34 Nors Pagrindų sprendimo 15 straipsnio 1 dalyje aiškiai numatyta, kad vykdančioji teisminė institucija per Pagrindų sprendime nustatytus terminus nusprendžia dėl asmens perdavimo, šios nuostatos teksto nepakanka, kad būtų nustatyta, ar Europos arešto orderis turi būti vykdomas pasibaigus šiems terminams ir ypač ar vykdančioji teisminė institucija turi priimti sprendimą dėl Europos arešto orderio vykdymo pasibaigus Pagrindų sprendimo 17 straipsnyje nustatytiems terminams.

35 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią Teisingumo Teismo praktiką aiškinant Sąjungos teisės nuostatą reikia atsižvelgti ne tik į jos tekstą, bet ir į kontekstą ir teisės akto, kuriame ji įtvirtinta, tikslus (Sprendimo *Maatschap L.A. en D.A.B. Langestraat en P. Langestraat-Troost*, C-11/12, EU:C:2012:808, 27 punktas ir Sprendimo *Koushkaki*, C-84/12, EU:C:2013:862, 34 punktas ir jame nurodyta teismo praktika).

36 Kalbant apie Pagrindų sprendimo 15 straipsnio 1 dalies taikymo aplinkybes, iš nusistovėjusios Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad tarpusavio pripažinimo principas, kuris yra teismų bendradarbiavimo „kertinis akmuo“, pagal Pagrindų sprendimo 1 straipsnio 2 dalį reiškia, kad valstybės narės iš principo privalo vykdyti Europos arešto orderį. Iš tiesų jos gali atsisakyti vykdyti tokį orderį tik Pagrindų sprendimo 3, 4 ir 4a straipsniuose numatytais atvejais ir nustatyti jo vykdymo

sąlygas tik šio sprendimo 5 straipsnyje numatytais atvejais (šiuo klausimu žr. Sprendimo *West*, C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, 55 punktą; Sprendimo *Melloni*, C-399/11, EU:C:2013:107, 38 punktą ir Sprendimo *F.*, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, 36 punktą).

37 Todėl, atsižvelgiant, pirma, į esminį pareigos vykdyti Europos arešto orderį pagal Pagrindų sprendime nustatytą sistemą pobūdį ir, antra, į tai, kad šiame sprendime nėra jokios aiškios nuorodos dėl šios pareigos galiojimo ribų, Pagrindų sprendimo 15 straipsnio 1 dalyje nustatytos taisyklės negalima aiškinti kaip reiškiančios, kad pasibaigus Pagrindų sprendimo 17 straipsnyje nustatytiems terminams vykdančioji teisminė institucija nebegali priimti sprendimo vykdyti Europos arešto orderį arba kad vykdančioji valstybė narė nebeturi atlikti jo vykdymo procedūros.

38 Šį išaiškinimą patvirtina aplinkybė, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas Pagrindų sprendimo 17 straipsnio 7 dalyje aiškiai ketino numatyti situaciją, kai valstybė narė negali laikytis šiame 17 straipsnyje nustatytų terminų, nenumatydama, kad vykdančioji teisminė institucija nebegali priimti sprendimo dėl Europos arešto orderio vykdymo arba kad šiuo atveju nebus taikoma pareiga atlikti Europos arešto orderio vykdymo procedūrą. Be to, Pagrindų sprendimo 17 straipsnyje 7 dalyje primenama apie „nuolatinį vėlavimą, susijusį su vykdymu“, ir nurodoma, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas manė, kad susiklosčius situacijai, kai nesilaikyta šių terminų, Europos arešto orderio vykdymas atidedamas, bet jo neatsisakoma.

39 Be to, priešingas Pagrindų sprendimo 15 straipsnio 1 dalies aiškinimas būtų nesuderinamas su šio sprendimo 17 straipsnio 5 dalimi. Pagal pastarąją nuostatą vykdančioji teisminė institucija turi užtikrinti, kad laikomasi efektyviam asmens perdavimui būtinų materialiųjų sąlygų, kol bus priimtas galutinis sprendimas dėl Europos arešto orderio vykdymo, neapribojant šios pareigos galiojimo laiko atžvilgiu ir ypač nenumatant, kad ji netaikoma pasibaigus Pagrindų sprendimo 17 straipsnyje nustatytiems terminams. Taigi, darant tokią prielaidą, toks nuolatinis pareigos galiojimas turi prasmę tik tuomet, jeigu vykdančioji teisminė institucija turi priimti sprendimą dėl Europos arešto orderio vykdymo pasibaigus šiems terminams.

40 Be to, Pagrindų sprendimo 15 straipsnio 1 dalies išaiškinimas, kad vykdančioji teisminė institucija nebeturi priimti sprendimo dėl Europos arešto orderio vykdymo pasibaigus minėtiems terminams, pakenktų remiantis Pagrindų sprendimu siekiamam teismų bendradarbiavimo paspartinimui ir supaprastinimui, nes pagal šį išaiškinimą valstybė narė pirmiausia būtų priversta priimti antrą Europos arešto orderį, kad būtų laikomasi naujos perdavimo procedūros atsižvelgiant į Pagrindų sprendime numatytus terminus.

41 Taigi siekiant išvengti, kad Europos arešto orderio poveikis nesusilpnėtų ir kad dėl vėlavimo vykdyti šiuos orderius procedūros netaptų sudėtingesnės, Pagrindų sprendimo 15 ir 17 straipsnių išaiškinimas, pagal kurį sprendimą dėl Europos arešto orderio vykdymo dar galima priimti pasibaigus šiame straipsnyje numatytiems terminams, tik palengvina prašomų perduoti asmenų perdavimą remiantis Pagrindų sprendimo 1 straipsnio 2 dalyje įtvirtintu tarpusavio pripažinimo principu, kuris yra esminė šiuo sprendimu nustatyta taisyklė (pagal analogiją žr. Sprendimo *Wolzenburg*, C-123/08, EU:C:2009:616, 59 punktą ir Sprendimo *West*, C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, 62 punktą). Be to, Pagrindų sprendimo 15 ir 17 straipsnius aiškinant priešingai būtų sudaromos sąlygos vilkinimo praktikai, kurį trukdytų vykdyti Europos arešto orderius.

42 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad vien Pagrindų sprendimo 17 straipsnyje nustatytų terminų nesilaikymas negali panaikinti vykdančiosios valstybės narės pareigos atlikti Europos arešto orderio vykdymo procedūrą ir priimti sprendimą dėl jo vykdymo.

Dėl prašomo perduoti asmens laikymo įkalinto

43 Pagal Pagrindų sprendimo 12 straipsnį vykdančioji teisminė institucija pagal vykdančiosios valstybės narės teisę nusprendžia, ar prašomą perduoti asmenį reikėtų laikyti įkalintą. Asmuo pagal vykdančiosios valstybės narės vidaus teisę gali būti bet kuriuo metu laikinai paleistas, jei minėtos valstybės narės kompetentinga institucija imasi visų, kaip ji mano, reikalingų priemonių užtikrinti, kad asmuo nepasislėptų.

44 Reikia konstatuoti, kad šiame straipsnyje apskritai nenumatyta, kad prašomo perduoti asmens sulaikymas suprantamas tik remiantis tiksliomis laiko ribomis ir kad jis netaikomas pasibaigus Pagrindų sprendimo 17 straipsnyje numatytiems terminams.

45 Be to, nors Pagrindų sprendimo 12 straipsnyje numatyta galimybė tam tikromis sąlygomis laikinai paleisti pagal Europos arešto orderį areštuotą asmenį, nenumatyta, kad pasibaigus Pagrindų sprendimo 17 straipsnyje nustatytiems terminams vykdančioji teisminė institucija turi jį tam tikromis sąlygomis paleisti arba *a fortiori* paprasčiausiai paleisti į laisvę.

46 Šiuo aspektu reikia pažymėti, kad nė vienoje Pagrindų sprendimo nuostatoje nenumatyta tokia pareiga.

47 Kalbant konkrečiai, priešingai Pagrindų sprendimo 23 straipsnio 5 daliai, kurioje numatyta, kad kai sprendimas dėl Europos arešto orderio vykdymo priimtas pasibaigus terminams perduoti prašomą asmenį, šis asmuo paleidžiamas į laisvę, jei jis vis dar sulaikytas, Pagrindų sprendimo 17 straipsnyje nenustatytas ryšys tarp šio asmens paleidimo į laisvę ir šio sprendimo priėmimo terminų pasibaigimo.

48 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Pagrindų sprendimo 17 straipsnio 2 ir 3 dalyse numatyta, kad sprendimas dėl Europos arešto orderio vykdymo „turėtų būti priimamas“ per nurodytus terminus, šio straipsnio 4 dalyje – kad šiuos terminus „galima pratęsti“, o Pagrindų sprendimo 23 straipsnio 5 dalyje nustatyta aiškiau – kad prašomas perduoti asmuo „paleidžiamas“, jei jis vis dar yra laikomas įkalintas pasibaigus nurodytiems terminams.

49 Dėl skirtingų Sąjungos teisės aktų leidėjo nustatytų pasekmių, susijusių su Pagrindų sprendimo atitinkamai 17 ir 23 straipsnyje nustatytų terminų pasibaigimu, be kita ko, galima pažymėti, kad Komisijos pasiūlyme dėl Pagrindų sprendimo priėmimo (COM(2001) 522 *final*) buvo numatyta priešingai: prašomas perduoti asmuo turėjo būti be išlygų paleistas pasibaigus ir sprendimo vykdyti Europos arešto orderį priėmimo terminams, ir perdavimo terminams.

50 Be to, kadangi iš šio sprendimo 34–42 straipsnyje pateiktų svarstymų matyti, kad Europos arešto orderio vykdymo procedūrą reikia atlikti ir pasibaigus Pagrindų sprendimo 17 straipsnyje nustatytiems terminams, bendroji ir besąlyginė pareiga laikinai paleisti arba *a fortiori* paprasčiausiai paleisti šį asmenį pasibaigus šiems terminams arba tuo atveju, kai visas prašomo perduoti asmens įkalinimo laikas ilgesnis už minėtus terminus, gali apriboti šiame Pagrindų sprendime nustatytos paleidimo sistemos veiksmingumą ir todėl trukdyti įvykdyti šiuo sprendimu siekiamus tikslus.

51 Galiausiai reikia pažymėti, kad Pagrindų sprendimo 26 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad išduodančioji valstybė narė išskaičiuoja visus dėl Europos arešto orderio vykdymo buvusius įkalinimo laikotarpius iš viso įkalinimo išduodančiojoje valstybėje narėje laiko, taip užtikrindama, kad į visus įkalinimo laikotarpius, net dėl galimo laikymo įkalintam pasibaigus Pagrindų sprendimo 17 straipsnyje nustatytiems terminams, bus tinkamai atsižvelgta vykdant laisvės atėmimo bausmę išduodančiojoje valstybėje narėje.

52 Iš to matyti, kad Pagrindų sprendimo 12 straipsnį, siejamą su šio sprendimo 17 straipsniu, reikia aiškinti taip, kad juo iš principo vykdančiajai teisminei institucijai nedraudžiama laikyti prašomo perduoti asmens įkalinto pagal vykdančiosios valstybės narės teisę pasibaigus Pagrindų sprendimo 17 straipsnyje nustatytiems terminams, net jeigu visas šio asmens įkalinimo laikas ilgesnis už šiuos terminus.

53 Tačiau Pagrindų sprendimo 1 straipsnio 3 dalyje aiškiai primenama, kad šis sprendimas nekeičia pareigos gerbti pagrindines teises ir pagrindinius teisės principus, įtvirtintus ES 6 straipsnyje ir atsispindinčius Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija); be to, ši pareiga taikoma visoms valstybėms narėms, t. y. tiek išduodančiajai, tiek vykdančiajai valstybei narei (šiuo klausimu žr. Sprendimo *F.*, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, 40 ir 41 punktus).

54 Todėl Pagrindų sprendimo 12 straipsnį reikia aiškinti atsižvelgiant į Chartijos 6 straipsnį, kuriame numatyta, kad kiekvienas asmuo turi teisę į laisvę ir saugumą.

55 Šiuo klausimu svarbu priminti, kad Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje numatyta galimybė apriboti naudojimąsi teisėmis, pavyzdžiui, įtvirtintomis šios Chartijos 6 straipsniuose, jei šie apribojimai numatyti įstatymo, nekeičia minėtų teisių ir laisvių esmės, taip pat, remiantis proporcingumo principu, yra būtini ir tikrai atitinka Sąjungos pripažintus bendruosius interesus arba reikalingi kitų teisėms ir laisvėms apsaugoti (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Volker und Markus Schecke ir Eifert*, C-92/09 ir C-93/09, EU:C:2010:662, 50 punktą).

56 Be to, iš Chartijos 52 straipsnio 3 dalies matyti, jog kadangi Chartijoje įtvirtintos teisės atitinka EŽTK garantuojamas teises, jų esmė ir taikymo sritis tokia, kaip nustatyta toje konvencijoje. Chartijos 53 straipsnyje šiuo klausimu dar nurodyta, kad jokia Chartijos nuostata negali būti aiškinama kaip ribojanti ar kitaip varžanti teises, visų pirma pripažintas EŽTK (Sprendimo *Volker und Markus Schecke ir Eifert*, C-92/09 ir C-93/09, EU:C:2010:662, 51 punktas).

57 Iš Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikos dėl EŽTK 5 straipsnio 1 dalies f punkto dėl išsiuntimo procedūrų matyti, kad vien tokios procedūros vykdymas pateisina laisvės atėmimą pagal šį straipsnį ir kad todėl, jeigu procedūra vykdoma be reikalaujamo kruopštumo, sulaikymas nebepateisinamas (žr., be kita ko, 1995 m. kovo 22 d. EŽTT sprendimo *Quinn / Prancūzija*, serija A, Nr. 311, 48 punktą ir EŽTT sprendimo *Gallardo Sanchez / Italija*, Nr. 11620/07, 40 punktą, EŽTT-2015).

58 Todėl, kadangi Europos arešto išdavimas savaime negali pateisinti prašomo perduoti asmens laikymo įkalinto laikotarpį, kuris ilgesnis už laiką, reikalingą, kad būtų įvykdytas šis orderis, vykdančioji teisminė institucija gali nuspręsti laikyti šį asmenį įkalintą pagal Chartijos 6 straipsnį tik tam, kad Europos arešto orderio vykdymo procedūra būtų vykdoma pakankamai kruopščiai, ir dėl to įkalinimo trukmė nėra pernelyg ilga.

59 Siekdama užtikrinti, kad taip yra šiuo atveju, vykdančioji teisminė institucija turėtų atlikti konkrečią nagrinėjamos situacijos kontrolę, atsižvelgdama į visus reikšmingus elementus, kuriais remiantis vertinamas procedūros trukmės pagrįstumas, pavyzdžiui, galimą susijusių valstybių narių institucijų pasyvumą ir prireikus prašomo perduoti asmens veiksmus, galėjusius lemti šią trukmę. Taip pat turėtų būti atsižvelgiama į bausmę, kuri gresia šiam asmeniui arba kuri jam paskirta, kiek tai susijęs su faktinėmis aplinkybėmis, kuriomis pateisinamas Europos arešto dėl prašomo perduoti asmens išdavimas, ir rizikos, kad šis asmuo pasislėps, buvimą.

60 Šiomis aplinkybėmis tai, kad prašomas perduoti asmuo buvo sulaikytas laikotarpį, kuris daug ilgesnis už Pagrindų sprendimo 17 straipsnyje nustatytus terminus, taip pat reikšminga, nes šie terminai, atsižvelgiant į tarpusavio pripažinimo principo reikšmę Pagrindų sprendime nustatytoje sistemoje, iš principo yra pakankami, kad vykdančioji teisminė institucija atliktų išankstinę Europos arešto orderio vykdymo kontrolę ir priimtų sprendimą dėl tokio orderio vykdymo.

61 Bet kuriuo atveju, jeigu vykdančioji teisminė institucija, atlikusi šio sprendimo 58–60 punktuose minėtą kontrolę, padaro išvadą, kad turi nutraukti prašomo perduoti asmens įkalinimą, pagal Pagrindų sprendimo 12 straipsnį ir 17 straipsnio 5 dalį ji turi pasirūpinti, kad šis asmuo būtų laikinai paleistas taikant bet kokias priemones, kurias ji laikytų būtinomis siekiant išvengti jo slapstymosi ir užtikrinti efektyviam jo perdavimui būtinas materialiąsias sąlygas, kol bus priimtas galutinis sprendimas dėl Europos arešto orderio vykdymo.

62 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus reikia atsakyti: pirma, Pagrindų sprendimo 15 straipsnio 1 dalį ir 17 straipsnį reikia aiškinti taip, kad vykdančioji teisminė institucija turi priimti sprendimą dėl Europos arešto orderio vykdymo ir pasibaigus 17 straipsnyje nustatytiems terminams.

63 Antra, Pagrindų sprendimo 12 straipsnį, siejamą su šio sprendimo 17 straipsniu ir atsižvelgiant į Chartijos 6 straipsnį, reikia aiškinti taip, kad juo susiklosčius tokiai situacijai vykdančiajai teisminei institucijai nedraudžiama laikyti prašomo perduoti asmens įkalinto pagal vykdančiosios valstybės narės teisę, net jeigu visas šio asmens įkalinimo laikas ilgesnis už šiuos terminus, su sąlyga, kad šis laikotarpis nėra pernelyg ilgas atsižvelgiant į pagrindinėje byloje vykdomos procedūros aplinkybes, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. Jeigu vykdančioji teisminė institucija nusprendžia nutraukti šio asmens įkalinimą, ji turi pasirūpinti, kad jis būtų laikinai paleistas taikant bet kokias priemones, kurias ji laikytų būtinomis siekiant išvengti jo slapstymosi ir užtikrinti efektyviam jo perdavimui būtinas materialiąsias sąlygas, kol bus priimtas galutinis sprendimas dėl Europos arešto orderio vykdymo.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

64 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos, iš dalies pakeisto 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatiniu [pagrindų] sprendimu 2009/299/TVR, 15 straipsnio 1 dalį ir 17 straipsnį reikia aiškinti taip, kad vykdančioji teisminė institucija turi priimti sprendimą dėl Europos arešto orderio vykdymo ir pasibaigus 17 straipsnyje nustatytiems terminams.

Šio Pagrindų sprendimo 12 straipsnį, siejamą su šio sprendimo 17 straipsniu ir atsižvelgiant į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 6 straipsnį, reikia aiškinti taip, kad juo susiklosčius tokiai situacijai vykdančiajai teisminei institucijai nedraudžiama laikyti prašomo perduoti asmens įkalinto pagal vykdančiosios valstybės narės teisę, net jeigu visas šio asmens įkalinimo laikas ilgesnis už šiuos terminus, su sąlyga, kad šis laikotarpis nėra pernelyg ilgas atsižvelgiant į pagrindinėje byloje vykdomos procedūros aplinkybes, o tai turi patikrinti prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas. Jeigu vykdančioji teisminė institucija nusprendžia nutraukti šio asmens įkalinimą, ji turi pasirūpinti, kad jis būtų laikinai paleistas taikant bet kokias priemones, kurias ji laikytų būtinomis siekiant išvengti jo slapstymosi ir užtikrinti efektyviam jo perdavimui būtinas materialiąsias sąlygas, kol bus priimtas galutinis sprendimas dėl Europos arešto orderio vykdymo.

Parašai.